

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รูปแบบของเรื่องเล่าในสมัยก่อน *

เรื่องสั้นที่เราได้อ่านมาแล้วเป็นรูปแบบของเรื่องแต่งในสมัยปัจจุบัน ไม่ควรนำมาปะปนกับเรื่องเล่าที่มีมาแล้วในสมัยก่อน ๆ ซึ่งถึงแม้จะมีองค์ประกอบของเรื่องสั้นหรือนวนิยายครบทั้งห้าประการ คือ กลวิธีในการเล่าเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และสารัตถะก็จริง แต่ก็ยังมีข้อจำกัดบางประการและมีลักษณะบางอย่างต่างออกไป รูปแบบเหล่านี้ที่เรารู้จักกันมากได้แก่นิทาน (fable), เทพนิยาย (fairy tale), ชาดก (Jataka), myth และ legend

เพื่อให้ผู้ศึกษาเห็นว่ารูปแบบของเรื่องเล่าทั้งห้านี้แต่ละรูปแบบต่างกันอย่างไรและต่างกับเรื่องสั้นอย่างไรบ้าง จะได้นำคำอธิบายที่นักวิชาการชาวตะวันตกให้ไว้กับจะยกตัวอย่างรูปแบบต่าง ๆ มาให้พิจารณา

1. นิทาน (fable)

George Kearns อธิบายไว้ว่า นิทาน “เป็นรูปแบบของวรรณคดีเก่าแก่ที่สุดรูปแบบหนึ่ง ถึงแม้จะไม่เก่าแก่เท่าวรรณคดีทางศาสนา เช่น บทสวด (hymn) หรือ myth นิทานเป็นวรรณคดีประเภทมุขปาฐะคือเล่ากันมาด้วยปาก มีคติสอนใจ และด้วยเหตุที่มนุษย์ในสมัยดึกดำบรรพ์ใกล้ชิดกับธรรมชาติและสัตว์ นิทานจึงมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ คือมีสัตว์เป็นตัวละคร แต่มิได้เป็นเช่นนี้ทุกเรื่องไป นิทานส่วนใหญ่จะมีขนาดสั้น มักจะเริ่มต้นหรือลงท้ายด้วยคติสอนใจ แต่บางทีก็มิได้บอกตรง ๆ เพราะความหมายของมันแจ่มแจ้งชัดเจนอยู่ในเรื่องแล้ว”

นักเล่านิทานที่มีชื่อเสียงติดปากทุก ๆ คนคืออีสป (ประมาณ 620-560 ปีก่อนคริสต์กาล) ในที่นี่จะนำนิทานของอีสปมาแสดงเป็นตัวอย่างสักสองเรื่อง เรื่องหนึ่งตัวละครเป็นสัตว์ล้วน อีกเรื่องหนึ่งตัวละครเป็นมนุษย์และสัตว์

---

* Lilian Herlands Hornstein, ed. *The Reader's Companion to World Literature*. New York: New American Library, 1956.

George Kearns, ed. *Literature of the World*. New York: McGraw-Hill Book Company, 1974- p. 110.

Wilfred Stone, Nancy Huddleston Packer, and Robert Hoopes. *The Short Story: An Introduction* New York: McGraw-Hill Book Company, 1976, pp. 25.26.

เรื่องที่ 1. นางสิงห์โต

ครั้งหนึ่งสัตว์ทั้งหลายถกเถียงกันว่าสัตว์ประเภทใดมีลูกแต่ละคราวมากที่สุด ครั้นตกลงกันไม่ได้ก็พากันไปหานางสิงห์โต ถามว่า “ท่านคลอดลูกคราวละกี่ตัว?” “ตัวเดียว” นางสิงห์โตตอบ “แต่ตัวเดียวนั้นเป็นสิงห์โตเทียวนะ”

คุณภาพย่อมสำคัญกว่าปริมาณ

- “The Lioness”¹

เรื่องที่ 2. ม้ากับคนเลี้ยงม้า

ชายเลี้ยงม้าคนหนึ่งชอบขโมยอาหารของม้าไปขาย แต่ชอบแปร่งจนให้ม้าตลอดวัน ม้าจึงกล่าวว่า “ถ้าท่านอยากให้ข้าพเจ้ารูปร่างงดงามจริงๆ แล้ว ก็จงขัดสีข้าพเจ้าให้น้อยลงแล้วให้อาหารแก่ข้าพเจ้ามากขึ้น”

“The Horse and the Groom”²

จะเห็นได้ว่านิทานแต่ละเรื่องสั้นมาก เรื่องแรกตัวละครเป็นสัตว์ล้วนและมีคติสอนใจบอกไว้ตอนจบเรื่อง ส่วนเรื่องที่สองตัวละครเป็นมนุษย์และสัตว์และมีคติสอนใจแฝงไว้ในเรื่อง

2. เทพนิยาย (fairy tale)

The Reader's Companion to World Literature หน้า 160-161 อธิบายคำว่าเทพนิยายไว้พอสรุปได้ว่าเทพนิยายเป็นเรื่องเล่าที่ประกอบด้วยเหตุการณ์ที่เหนือธรรมชาติหรือที่มีอำนาจวิเศษ ตัวละครมักจะไม่มีชื่อเฉพาะ เพียงแต่เรียกว่าพระราชองค์หนึ่ง พระราชินีองค์หนึ่ง เจ้าหญิงองค์หนึ่ง หรือชาวนาแซมูจคนหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในเทพนิยายมักจะมีตัวละครสักตัวหนึ่งที่มีอำนาจวิเศษเหนือมนุษย์ มักมี stock characters เช่น พระราชาอำมหิต แม่เลี้ยงใจยักษ์ พี่สาวหรือน้องสาวชี้อัจฉา เจ้าสาวที่เปลี่ยนตัวมาแทนเจ้าสาวจริง ตัวละครอาจแปลงกายได้หรือเมื่อตายไปแล้วกลับฟื้นคืนชีพขึ้นมาได้ อาจมีการวิวาทระหว่างมนุษย์กับเทวดา สถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ก็ไม่จำเพาะเจาะจงลงไปว่าเป็นที่ใด เทพนิยายมักจบลงด้วยความสุข ผู้ทำกรรมดีจะได้รับผลดีตอบแทน

ในตอนนี้จะยกเทพนิยายอาร์มีเนียมาเป็นตัวอย่างสักเรื่องหนึ่ง อันที่จริงเทพนิยายมีอยู่ทุกชาติทุกภาษา แต่เรื่องนี้เข้าหลักเกณฑ์ที่อธิบายไว้ข้างต้นมาก

¹ Ernest Rhys, *Introd. Aesop's and Other Fables: An Anthology of the Fabulists of All Countries*. London: J.M.Dent & Sons. Ltd., 1958, p. 36.

² *Ibid.*, p. 15.

เรื่องแม่วัวแดง

สามีภรรยาคนหนึ่งมีลูกชายหญิงอย่างละคน มีสมบัติที่หวงแหนมากอยู่อย่างหนึ่งคือแม่วัวแดง สามีเป็นคนเลี้ยงแกะ วันหนึ่งในระหว่างที่นำแกะไปเลี้ยง ภรรยาซึ่งอยู่ที่บ้านล้มป่วยและตายลง โดยปัจจุบัน หลังจากที่ภรรยาคนแรกตายแล้วไม่นานนัก ชายเลี้ยงแกะก็แต่งงานเป็นครั้งที่สอง ภรรยาใหม่เกลียดชังเด็กกำพร้าทั้งสองอย่างเข้ากระดูกดำ ไม่เอาใจใส่เด็กทั้งสองแต่อย่างใด เมื่อสามีถามว่าเหตุใดจึงทอดทิ้งลูกของเขา หล่อนก็ตอบว่าเพราะไม่ใช่ลูกในไส้ของหล่อนเอง หล่อนไม่ได้ขอเด็กทั้งสองมาเลี้ยง และไม่ใช้หน้าที่ของหล่อนที่จะเลี้ยงดูด้วย เมื่อเห็นว่าภรรยาใหม่จะทำทารุณต่อเด็กถ้าปล่อยให้อยู่ที่บ้านกับแม่เลี้ยง เขาก็เลยให้ลูกทั้งสองคนไปช่วยเลี้ยงแกะในทุ่งด้วย

วันหนึ่งแม่วัวแดงหวนระลึกถึงความสุขในอดีตและสงสารเด็กกำพร้าทั้งสองคน จึงกล่าว

“อย่ากังวลหรือกลัวอะไรเลย หนูเอ๋ย ฉันจะช่วยดูแลแกะให้ ไปวิ่งเล่นเสียให้สนุกเถอะ”

วันนั้นแม่วัวแดงก็ช่วยเลี้ยงแกะให้ พอเย็นลงก็ช่วยกันต้อนแกะกลับบ้าน แม่เลี้ยงจะให้ขนมปังแก่ ๆ แก่เด็กทั้งสองคนละชิ้นเพื่อให้ไปกินทั้งวัน แต่เมื่อเด็กทั้งสองนั่งลงกินขนมปัง แม่วัวแดงก็จะเข้ามาหาและให้กินนม ด้วยเหตุนี้เด็กทั้งสองจึงอ้วนท้วนสมบูรณ์น่ารัก

ต่อมาไม่นานภรรยาใหม่ของชายเลี้ยงแกะมีลูกสาวคนหนึ่ง เมื่อเด็กคนนี้อายุได้สิบปี แม่ของเธอให้เธอไปเลี้ยงแกะกับลูกเลี้ยงด้วย เด็กคนนี้น้ำตาน่าเกลียดและนิสัยเหมือนแม่ แม่เลี้ยงถามลูกเลี้ยงทั้งสองว่า “พวกแกกินอะไรถึงได้อ้วนนัก? ให้ลูกสาวฉันกินบ้างสิ” ในเวลาเดียวกันหล่อนก็ให้ขนมปังลูกสาวหล่อนวันละสี่ห้าก้อน แต่ไม่ได้สั่งให้ไปแบ่งแก่ลูกเลี้ยงเลย

“ไม่เป็นไรหรอก” แม่วัวแดงกล่าว “ลูกสาวคนใหม่จะตีนมฉันด้วยก็ได้ แต่รสของมันจะขมเหมือนน้ำดี ไม่หวานเหมือนที่เธอสองคนตีมหรอก”

ลูกสาวของแม่เลี้ยงยิ่งโตก็ยิ่งผอมลง ส่วนเด็กทั้งสองยิ่งโตยิ่งสวย แม่เลี้ยงใจร้ายสงสัยมาก อยากรู้ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น หล่อนไม่อาจให้สามีไปดูได้ เพราะชายเลี้ยงแกะขราลงและร่างกายอ่อนแอมาก จึงถามลูกสาวว่า

“แกกินขนมปังวันละสี่ห้าก้อน ส่วนเด็กสองคนนั้นกินแต่ขนมปังเสีย ๆ แล้วทำไมมันจึงได้โตเอา ๆ แต่แกผอมลง ๆ?”

“คงเป็นเพราะแม่วิวแดงนั่นแหละ” ลูกสาวตอบ “นมที่มันให้ลูกดื่มขมเหมือนหมึก แต่สองคนนั้นบอกว่าหวานเหมือนน้ำผึ้ง!”

“รอให้อีสต์ว์หน้าขนนั้นกลับมาเสียก่อน!” แม่บอก

วันรุ่งขึ้นหญิงใจร้ายปลุกสามีแต่เช้าตรู่

“แกเห็นไหมว่าลูกสาวของเราอมลงทุกวัน” หล่อนกล่าว “เมื่อคืนนี้ฉันฝันว่าผู้วิเศษมาบอกว่าถ้าฉันฆ่าแม่วิวแดงเอาเนื้อให้ลูกกิน เธอจะอ้วนท้วนสมบูรณ์ขึ้น”

“ฆ่าแม่วิวแดง” ชายเลี้ยงแกะถาม “แล้วเราจะหามาจากไหนล่ะ?”

“ไม่รู้ละ แกต้องฆ่าวัวตัวนี้เสีย!”

แล้วหล่อนก็รีบเข้าให้สามีฆ่าแม่วิวแดงทุกวัน จนกระทั่งเขาใจอ่อน เตรียมจะฆ่าแม่วิวแดง พอเห็นขวานกับมีด แม่วิวแดงก็รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นแก่ตน มันคอดก น้ำตาคลอหน่วย

“ทำไมจึงเศร้าโศกนักล่ะ แม่วิว?” เด็กทั้งสองถามเมื่อเอาหญ้าไปให้มันกิน

“แม่เลี้ยงใจร้ายของพวกเขาพยายามหาทางจะฆ่าฉัน” แม่วิวแดงบอก

“เป็นไปไม่ได้หรอก! เราจะอ้อนวอนแม่! จะจูบมือจูบเท้าแกขอให้แกไว้ชีวิตแม่วิว!”

เด็กทั้งสองร้อง

“มันก็คงดีพวกเธอเสียแย่ไป” แม่วิวแดงกล่าว “ซึ่งทำให้ฉันทนไม่ได้ ช่างมันเถอะ แต่เธอต้องทำตามคำที่ฉันบอกนะ เมื่อพวกมันเชือดคอฉัน พวกเธอต้องเอาเลือดของฉันไปทาหน้าโดยไม่ให้ใครเห็น หน้าของเธอจะเปล่งปลั่งงดงามเหมือนผ้าทองคำ แล้วจงเอากระดูกและกีบของฉันไปซ่อนไว้ในรางหญ้า มันจะคอยรับใช้พวกเธอในภายหลัง”

เด็กทั้งสองร้องไห้อย่างขมขื่น

“อย่าร้องให้ไปเลย เด็กเอ๋ย” แม่วิวแดงปลอบ “ใครเลยจะหนีพ้นพรหมลิขิตได้”

“ใครจะเลี้ยงดูเราเมื่อท่านตายไปแล้ว?”

“มาด้วยกันซี มีหญิงชราคนหนึ่งอาศัยอยู่ใกล้ ๆ นี้เอง” แม่วิวแดงตอบ “ฉันจะฝากเธอไว้กับแก”

แม่วิวแดงนำเด็กทั้งสองไปยังถ้ำที่ภูเขา หญิงชราคนหนึ่งเดินออกมาจากถ้ำ

“ท่านรู้หรือเปล่าว่าฉันจะถูกฆ่า?” แม่วิวถาม

“ฉันรู้แล้ว” หญิงชราตอบ

“ฉันขอฝากเด็กน้อยสองคนนี้ให้ท่านช่วยดูแลด้วย” แม่วิวแดงกล่าว “ฉันขอร้องในนามพระผู้เป็นเจ้าให้ท่านช่วยดูแลพวกเขาให้มีอันตราย!”

“ได้ซี จะเป็นไรไป” หญิงชรารับปาก

แม่วิวแดงกับเด็กทั้งสองกลับจากที่พักของหญิงชรามายังทุ่ง แล้วแม่วิวแดงบอกให้เด็กทั้งสองตัดเขาของมันเสียข้างหนึ่ง

“เมื่อเธอหิว” มันบอก “จงดูเขานี้แล้วก็จะอิม หญิงชราจะคอยดูแลเธอเมื่อเธอเลี้ยงแกะอยู่ในทุ่ง”

เช้าวันรุ่งขึ้นแม่วิวแดงก็ถูกฆ่า เด็กกำพร้าทั้งสองแอบตักเลือดไปด้วยหนึ่ง เอาทาตามโบหน้าในห้องนอนของตน หน้าของเด็กทั้งสองจึงเปล่งปลั่ง ผิวพรรณก็สดใสเหมือนตะวันแรกขึ้น

พอลูกสาวของแม่เลี้ยงกินเนื้อแม่วิวแดง รสของมันไม่ผิดกับฟางข้าว แต่พอเด็กทั้งสองกินบ้าง เนื้อนั้นก็มิรสหวานเหมือนน้ำผึ้ง หลังอาหารมีอนั้น เด็กทั้งสองรวบรวมกระดูกและกีบของแม่วิวแดงไปซ่อนไว้ที่กันรางหญ้า หลังจากนั้น ทุกคราวที่รู้สึกหิว ก็จะไปที่รางหญ้า ดูเขาแม่วิวแดง แล้วหายหิว แม่เลี้ยงใจร้ายให้อาหารลูกสาวของตนกินจนท้องแทบระเบิด แต่ไม่ให้ลูกเลี้ยงกินอะไรเลย

ในฤดูหนาวปีนั้น ทั้งครอบครัวได้รับเชิญไปในงานอภิเชษฐสมรสในวัง แม่เลี้ยงหาเสื้อผ้าอย่างดีแต่งตัวลูกสาวพาไปในงานนี้ด้วย ปลอ่ยให้ลูกเลี้ยงเฝ้าบ้าน มีเสียงแม่วิวแดงร้องมาจากคอกวัว และในเวลาเดียวกันหญิงชราที่ออกมาจากถ้ำ ชุดดินได้รางหญ้า นำเอาเครื่องแต่งตัวที่สวยงามที่สุดออกมา แกแต่งตัวให้เด็กกำพร้าทั้งสองด้วยผ้าไหมอันสวยงามที่สุด แล้วนำเด็กทั้งสองไปในงาน

แม่เลี้ยงใจร้ายเห็นเด็กทั้งสองเหมือนกัน แต่จำไม่ได้

“สวรรค์ทรงโปรด!” หล่อนอุทาน “คนที่มีลูกสวยงามน่ารักอย่างนี้คงจะมีความสุขจริงๆ! ถ้าพ่อแม่ของเขายอมให้ลูกชายแต่งงานกับลูกสาวของฉันคงจะดีไม่น้อย!”

พอพวกเขาทยอยกันกลับ หญิงชราที่รับนำเด็กทั้งสองกลับบ้าน ถอดเครื่องแต่งตัววิเศษออก แล้วเอาผ้าซีริวุ่นให้เหมือนเดิม เด็กทั้งสองรีบเข้านอน เมื่อแม่เลี้ยงใจร้ายกลับมาถึงบ้าน ก็ปลุกลูกเลี้ยงทันที

“พวกแกเอาแต่นอน!” หล่อนอุ “ถ้าแกได้ไปในงานนี้ แกจะได้เห็นคนสวย ๆ เยอะแยะ! มีเด็กน่ารักสองคนด้วย อายุพอ ๆ กับพวกแก แต่ไม่มีอะไรเหมือนพวกแกเลย เด็กหญิงสวม

รองเท้าเงิน เด็กชายสวมรองเท้าทอง ฉันไม่อยากเล่าให้ฟังว่าหน้าตาเขาสวยแค่ไหน เสื้อผ้าที่เขาสวมราคาคงเป็นล้าน!”

“ทำไมแม่ไม่พาพวกเราไปด้วยล่ะ?” เด็กทั้งสองถาม

“พวกแกไม่เหมาะกับที่นั่น ถ้าพวกแกไปก็คงจะเกะกะขวางทางเขา อาจเจ็บตัวด้วย”

วันรุ่งขึ้นแม่เลี้ยงเอาหม้อใหญ่มาวางไว้ แล้วเอาข้าวฟ่างใส่ลงไปกำมือหนึ่ง

“ถ้าพวกแกอยากร้องไห้เพราะฉันไม่พาไปในงาน ก็ร้องไห้ให้น้ำตาท่วมข้าวฟ่างนี้สิ!”

หล่อนบอก

หล่อนแต่งตัวให้ลูกสาวไปเที่ยวงานฉลองพิธีอภิเษกสมรสอีกวันหนึ่ง หญิงชราก็นำเสื้อผ้าวิเศษมาแต่งให้เด็กกำพร้าทั้งสองและนำไปยังพระราชวังอีกเหมือนกัน คราวนี้ เมื่อพวกเขา กำลังจะกลับบ้าน และหญิงชรากลับมาหาเด็กทั้งสอง เด็กหญิงบังเอิญหกล้มขณะที่เดินเลียบสระน้ำในอุทยานของเจ้าชาย รองเท้าเงินของเธอหล่นลงไปใต้น้ำข้างหนึ่ง

“ทำอย่างไรดีล่ะ คุณยาย!” เธอร้อง “รองเท้าของหลานหล่นหายเสียแล้ว!”

“ช่างมันเถอะ หลาน” หญิงชราบอก “เราต้องรีบกลับให้ถึงบ้านก่อนแม่เลี้ยงของเจ้า ถ้ามันพบว่าหลานแต่งตัวอย่างนั้น มันจะแย่งเอาไปเสีย หลานจะไม่มีอะไรสวม!”

แกพาเด็กทั้งสองกลับบ้าน ถอดเครื่องแต่งตัววิเศษออก แล้วเอาผ้าชีว้นุ่งให้แทน เด็กทั้งสองรีบเข้านอน เมื่อแม่เลี้ยงใจร้ายกลับมาถึงบ้าน ก็ปลุกเช่นคราวก่อน

“พวกแกกลับไปอีกแล้วซี!” หล่อนดู “เด็กสองคนที่ฉันเห็นเมื่อวานนี้มาเที่ยวงานอีก สวยมากทั้งสองคน แต่ตอนหลังหายตัวไปเหมือนเปลวเทียน ลมพัดมาดับเดี๋ยวก็นดับ!”

เช้าวันต่อมาเจ้าชายให้คนจูงม้าไปกินน้ำที่สระ แต่ไม่ว่าจะดำ เตะ หรือปลอบ ม้าก็ไม่ยอมเข้าใกล้น้ำ เมื่อนำเรื่องนี้ไปทูลเจ้าชาย เจ้าชายก็เสด็จมาที่สระ เห็นวัดอยู่อย่างหนึ่งลอยอยู่ที่ผิวน้ำ จึงให้เก็บเอามา เมื่อได้รองเท้าเงินมาแล้ว เจ้าชายก็พิจารณาดูเป็นครู่ แล้วนำไปถวายพระชนก

“เสด็จพ่อ! ถ้าหากไม่สามารถหาเด็กสาวที่สวมรองเท้าข้างนี้ได้ ลูกจะฆ่าตัวตาย!”

พระราชามีรับสั่งให้คนออกไปสืบดูทั่วราชอาณาจักร ให้นำหญิงสาวทุกคนมาชุมนุมกันที่พระราชวัง หญิงสาวต่างพากันมาทุกคน นอกจากเด็กสาวกำพร้าซึ่งแม่เลี้ยงไม่อนุญาตให้มาด้วย

“จะมีประโยชน์อะไรที่จะให้แกไปด้วย?” แม่เลี้ยงกล่าว “ลูกสาวฉันได้สิ! มันคนละเรื่องกันนี่!”

ดังนั้นหล่อนจึงนำลูกสาวแสนขี้อ้อนไปยังพระราชวัง

แต่เธอสวมรองเท้าข้างนั้นไม่ได้ หญิงอื่น ๆ ก็เหมือนกัน เมื่อพระราชินีเห็นว่ายังมีหญิงอีกคนหนึ่งที่ยังไม่ได้เข้ามาในพระราชวัง พระองค์ก็ทรงกริ้วและตำหนิแม่เลี้ยงที่ไม่ทำตามพระประสงค์ แล้วให้นำเด็กสาวเข้ามาเฝ้าในที่นี้ เธอได้ลองสวมรองเท้าข้างนั้นซึ่งเหมาะเจาะพอดี เหมือนติดเท้าของเธอมาแต่กำเนิด

“เธอต้องเป็นของฉัน!” เจ้าชายตรัส “ฉันไม่ต้องการใครอีกแล้ว!”

พระราชินี พระราชินี เสนาบดีและบรรดาแขกหรือต่างพยายามแนะนำให้อาจารย์เลิกการตัดสินพระทัยอย่างโง่ ๆ นั้นเสีย แต่อาจารย์ไม่ยอม

“เธอเป็นหญิงที่ฉันจะแต่งงานด้วย!” อาจารย์ยืนยัน

คนทั้งหลายเริ่มซักถามหญิงสาวว่าครอบครัวและฐานะของเธอเป็นอย่างไร

“ดิฉันอาศัยอยู่กับบิดาผู้ชราซึ่งเป็นคนเลี้ยงแกะ มารดาเลี้ยง พี่ชายและน้องสาวต่างมารดาเจ้าค่ะ” หญิงสาวตอบ

“ฮืม! รองเท้าอีกข้างหนึ่งล่ะอยู่ที่ไหน?”

“ไม่ทราบเจ้าค่ะ คุณยายของดิฉันเท่านั้นที่ทราบ”

หญิงสาวกลับบ้าน ในระหว่างนั้นแม่เลี้ยงของเธอก็อยู่ที่พระราชวัง พยายามหาทางเกลี้ยกล่อมให้อาจารย์รับลูกสาวของตนเป็นชายา ส่วนคนอื่นแนะนำว่าไม่ควรรับใครเลย แต่อาจารย์องค์นี้ดีใจมาก ไม่ยอมฟังใครทั้งสิ้น

ส่วนที่บ้านนั้น หญิงสาวได้ยื่นแม่แว้วแดงพูดว่า

“ให้พี่ชายของเธอไปเฝ้าเจ้าชาย เชิญเสด็จมาที่บ้านเย็นวันนี้ หญิงชราจะมอบเธอให้อาจารย์เอง”

เย็นวันนั้นเจ้าชายเสด็จมาที่บ้าน หญิงชราจัดแจงแต่งตัวหญิงสาวด้วยเสื้อผ้างามประหลาด และถวายเธอแต่เจ้าชาย งานอภิเษกสมรสอีกงานหนึ่งก็เริ่มขึ้นในที่นี้

หลังจากนั้นสองสามวัน แม่เลี้ยงใจร้ายมายังพระราชวัง และทูลขออนุญาตพระราชินีว่า หล่อนขอให้เจ้าสาวคนใหม่ไปค้างที่บ้านสักสองสามวัน พระราชินีทรงอนุญาต ในวันที่สองหญิงใจร้ายเอาเสื้อผ้าวิเศษแต่งให้ลูกสาวของตนและขังลูกเลี้ยงไว้ในตู้ นำลูกสาวไปยังพระราชวัง โดยหลอกเจ้าชายว่าเป็นเจ้าสาวตัวจริง

ในเรื่องอย่างนี้บรรดาเจ้าชายมิใช่โง่ให้ถูกหลอกได้ง่าย ๆ ค่ะ วันนั้นเจ้าสาวปลอมก็ถูกจับ

ได้ เจ้าชายทูลพระบิดาให้ทรงทราบเรื่องที่เกิดขึ้น พระราชาทรงกริ้วมาก มีรับสั่งให้จับแม่เลี้ยงใจร้ายกับลูกสาวมิดเท้าเข้าด้วยกัน แล้วเอาผมของแต่ละคนผูกเข้ากับหางม้าพยศคนละตัว และรับสั่งว่า

“ลงแส้มา! เอาให้หัวขาดเลย!”

หลังจากนั้นพระราชามีรับสั่งให้อาลักษณ์เขียนเรื่องราวที่แม่ลูกทั้งสองกระทำไว้บนแผ่นหนัง ผูกไว้กับศีรษะทั้งสอง ไปเสียบประจานไว้ที่ทางสี่แพร่ง เด็กกำพร้าทั้งสองคนก็ได้รับความผาสุกในชีวิตสืบต่อมา

“The Red Cow”³

ผู้ที่เคยอ่านเรื่อง “Cinderella” มาแล้ว คงจะนึกได้ในทันทีที่อ่านเรื่อง “แม่วัวแดง” จบว่านี่ก็คือเรื่อง “Cinderella” นั่นเอง แต่เป็นฉบับของอาร์มีเนีย

เราจะเห็นได้ว่าเรื่องนี้เข้าหลักเกณฑ์ของเทพนิยายทุกประการ กล่าวคือ มีตัวละครที่มีอำนาจวิเศษอันได้แก่แม่วัวแดง ตัวละครแต่ละตัวไม่มีชื่อเฉพาะ มี stock characters อันได้แก่แม่เลี้ยงใจร้าย น้องสาวชื่ออิจนา และพระราชาอำมหิต สถานที่ที่เหตุการณ์ในเรื่องนี้เกิดขึ้นก็มีได้เจาะจงว่าเป็นที่ไหน และเรื่องจบลงด้วยความสุข คนดีได้รับผลดีตอบสนอง

3. ชาดก (Jataka)

The Reader's Companion to World Literature หน้า 234-35 อธิบายคำว่าชาดกไว้ว่าคือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอดีตชาติของพระพุทธเจ้าหรือพระโพธิสัตว์ พุทธศาสนิกชนถือว่าชาดกเป็นเรื่องจริงและเป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์ ชาดกเดิมรจนาเป็นภาษาบาลี มีอยู่ 547 เรื่อง ชาดกแต่ละเรื่องมักใช้ร้อยแก้วในการบรรยายและใช้คาถา (คำประพันธ์) ในบทสนทนาและคติสอนใจซึ่งมักปรากฏตอนท้ายเรื่อง ชาดกบางเรื่องอาจซ้ำกับนิทานในหนังสือ **ปัญญาตนตระ** อันเป็นวรรณคดีที่มีชื่อเสียงอีกเล่มหนึ่งของอินเดีย บางเรื่องก็มีปรากฏในวรรณคดีตะวันตก เช่น เรื่อง “ลาในหนังราชสีห์” เป็นต้น

ในที่นี้จะนำเรื่อง “หมาในโง่” มาให้ดูเป็นตัวอย่างสักเรื่องหนึ่ง

---

³ Charles Downing, *Tr Armenian Folk-Tales and Fables*. London. Oxford University Press. 1972. pp 51-55.

เรื่องหมาในวัง

ครั้งหนึ่งเมื่อท้าวพรหมหัตถ์เสวยราชสมบัติในนครพาราณสี พระโพธิสัตว์ถือกำเนิดเป็นราชสีห์ฟานักอยู่ ณ สุวรรณคูหาในภูเขาหิมालย วันหนึ่งได้ออกมาจากถ้ำ หันหน้าไปทางทิศเหนือ ทิศตะวันตก ทิศใต้และทิศตะวันออกและกระทำสีหนาทเมื่อจะออกไปหากษัตราหารเมื่อสังหารกระบืออีกตัวหนึ่งได้และกินเนื้อส่วนที่ดีที่สุดแล้วก็เดินไปยังสระน้ำ ดื่มน้ำอันใสสะอาดบริสุทธิ์แล้วก็กลับไปสู่ถ้ำ หมาในหัวโซ่ตัวหนึ่งมาพบราชสีห์เข้ากลางทาง ด้วยอารามกลัวภัยจึงหมอบลงแทบเท้าของราชสีห์ เมื่อราชสีห์ถามว่าจะต้องการอะไร หมาในก็ตอบว่า “พระเจ้าข้า ขอให้ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติรับใช้พระองค์ด้วยเถิด” “เอาเถอะ” ราชสีห์กล่าว “เจ้าจงคอยรับใช้เราแล้วเราจะให้อาหารอย่างดีแก่เจ้า” หมาในก็เดินตามราชสีห์ไปจนถึงสุวรรณคูหาแต่นั้นมาหมาในก็ได้กินอาหารที่เหลือจากราชสีห์จนร่างกายอ้วนพี

วันหนึ่งขณะที่นอนอยู่ในถ้ำ ราชสีห์สั่งให้หมาในขึ้นไปนั่งบนชะง่อนหินสอดสายสายตาดูในหุบเขาว่าจะมีช้าง ม้า กระบือ หรือสัตว์อื่นที่ต้องด้วยรสนิยมของหมาในบ้างหรือไม่ ถ้าเห็นมีก็ให้ร้องบอกว่า “สำแดงเดชเถิด พระเจ้าข้า” ราชสีห์ก็จะออกไปจับสัตว์นั้นมาแบ่งเนื้อให้หมาในกิน ดังนั้นหมาในก็ปายปิ้นขึ้นไปนั่งเฝ้าบนชะง่อนหิน เมื่อเห็นสัตว์ที่ตนชอบใจก็จะร้องบอกว่า “สำแดงเดชเถิด พระเจ้าข้า” ราชสีห์ก็จะกระโจนออกไปสังหารสัตว์ตัวนั้นเสียถึงแม้สัตว์ตัวนั้นจะดุร้ายอย่างช้างตกมันก็ตาม แล้วแบ่งเนื้อกับหมาใน ครั้นกินเนื้ออิ่มแล้ว หมาในก็จะกลับเข้าไปนอนในถ้ำ

นานวันเข้าหมาในก็รูปร่างใหญ่โตขึ้นจนกระทั่งเกิดความลำพองใจ “เราเองไม่ได้มีสีขาหรือ?” หมาในรำพึง “เหตุใดเราจะต้องอาศัยไปบุญผู้อื่นทุกวัน? แต่ขึ้นไปเราจะฆ่าช้างและสัตว์อื่นกินเอง ราชสีห์ซึ่งเป็นราชาแห่งสัตว์ฆ่าสัตว์เหล่านี้ได้ก็เพราะคาถาที่ว่า ‘สำแดงเดชเถิด พระเจ้าข้า’ เราจะให้ราชสีห์ร้องบอกเราบ้างว่า ‘สำแดงเดชเถิด หมาในเจ้าข้า’ แล้วเราจะได้ฆ่าช้างกินเองบ้าง” เมื่อคิดเช่นนี้แล้วก็ไปหาราชสีห์ แจ้งว่าตนได้อาศัยกินเนื้อสัตว์ที่ราชสีห์จับได้มานานแล้ว ควรที่จะได้กินเนื้อช้างที่จับได้ด้วยฝีมือตนบ้าง ลงท้ายด้วยการขอร้องให้ราชสีห์ยอมให้ตนนอนในสุวรรณคูหาในขณะที่ราชสีห์ป็นชะง่อนหินคอยดูว่าช้างจะมาเมื่อไร เมื่อเห็นช้างตัวที่เคราะห์ร้ายแล้วก็ให้ราชสีห์มาบอกตนที่ในถ้ำว่า “สำแดงเดชเถิด หมาในเจ้าข้า” นอกจากนั้นยังขอร้องมิให้ราชสีห์เคืองใจที่ตนได้ปฏิบัติเช่นนี้ ราชสีห์กล่าวว่า “หมาในเอ๋ย ราชสีห์เท่านั้นที่จะจับช้างได้ ในโลกนี้ยังไม่เคยปรากฏว่าหมาในสู้กับช้างได้เลย เลิกคิดฟุ้งซ่าน

เสียเถอะ คอยแบ่งเนื้อสัตว์ที่เราจับได้ไปกินก็แล้วกัน” แต่ถึงราชสีห์จะหัดทานอย่างไร หม่าในก็ไม่เชื่อฟัง ในที่สุดราชสีห์ก็ต้องยอม เมื่อบอกให้หม่าในไปนอนในถ้ำแล้ว ตนเองก็ขึ้นไปบนชะง่อนหินเห็นข้างตกมันเชือกหนึ่ง จึงกลับมาที่ปากถ้ำ ร้องบอกว่า “สำแดงเดชเถิด หม่าในเจ้าข้า” หม่าในก็กระโจนออกจากสุวรรณคูหา มองไปทั้งสี่ทิศและหอนขึ้นสามครั้ง กระโจนเข้าหาข้าง หม่าในจะตะปบหัวของมัน แต่พลาดที่หมาย หล่นลงไปเท้าข้าง ข้างกำลังโทสะ จึงยกเท้าขวาเหยียบหัวหม่าใน กระทั่งเสียจนกระดูกเป็นผง หลังจากนั้นจึงย้ายจากหม่าในจนเป็นแผ่นแล้วถ่ายมูลรด แล้วจึงร้องแปรแปรนเข้าป่าไป เมื่อเห็นดังนี้ พระโพธิสัตว์ก็ตรัสว่า “คราวนี้เจ้าสำแดงเดชแล้ว หม่าในเอ๋ย” และกล่าวคาถาว่า

ที่เป็นมุขผงไปในวันนี้

แสดงว่าเดชเจ้ามีอยู่เพียงไหน

พระโพธิสัตว์ดำรงชีวิตอยู่ต่อมาจนวัยชราก็ดับขันธไป

- “The Foolhardy Jackal”⁴

ในเรื่องชาดก พระโพธิสัตว์อาจเสวยพระชาติเป็นมนุษย์ในวรรณะใดก็ได้ เป็นฤๅษีชีไพร เป็นสัตว์เล็กหรือสัตว์ใหญ่ก็ได้ทั้งสิ้น ในชาดกหลายเรื่องมีท้าวพรหมทัตต์ครองนครพาราณสี แต่บางเรื่องก็มีพระราชาชื่อนครอนครอื่น คติสอนใจอาจบอกไว้ตรง ๆ หรือแฝงไว้ในเรื่อง เช่นในเรื่องนี้สอนให้รู้จักประมาณตัว แต่มิได้บอกไว้ตรง ๆ

4. Myth

Wilfred Stone และคณะกล่าวไว้ว่า myth มักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพเจ้าและวีรบุรุษ และเหตุการณ์ทางธรรมชาติที่สำคัญอย่างยิ่ง เช่น กำเนิดของมนุษย์ หรือเป็นเรื่องของขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีของชนชาติหนึ่งหรือเผ่าหนึ่ง และชนในชาตินั้นหรือเผ่านั้นเชื่อว่า เป็นเรื่องจริง ดังที่คริสต์ศาสนิกชนเชื่อว่าเรื่องการสร้างโลกในคัมภีร์ไบเบิลเป็นเรื่องจริง โดยปกติ myth จะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนความทรงจำของมนุษย์ นอกจากนั้นสถานที่ที่เหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นมักจะจำเพาะเจาะจงลงไปว่าเป็นที่ใด

ในที่นี้จะนำ myth มาแสดงเป็นตัวอย่างสักสองเรื่อง เรื่องแรกเป็นเรื่องการมีมนุษย์ขึ้นมาในโลกของชนเผ่าอะกอมเบ (Ngombe) ในทวีปแอฟริกา ส่วนเรื่องที่สองเป็นเรื่องมนุษย์คนแรกของอินเดียนแดงเผ่าซิว (Sioux) ในทวีปอเมริกาเหนือ

⁴H.T Francis and E.J. Thomas, eds. *Jataka Tales*. Bombay: Jaico Publishing House, 1970. pp. 74-76.

เรื่องที่ 1. โลกมีมนุษย์อาศัยอยู่ได้อย่างไร

ในตอนแรกไม่มีมนุษย์อาศัยอยู่ในโลกนี้ มนุษย์อาศัยอยู่บนท้องฟ้ากับอะกองโกด้วยความสุข แต่มีหญิงคนหนึ่งชื่อมะโบโกมุที่ชอบระรานคนอื่น ๆ

วันหนึ่งอะกองโกจับหญิงคนนี้กับลูกชายลูกสาวใส่เซ่งพร้อมด้วยมันสำปะหลัง ข้าวโพด และอ้อยหย่อนลงมายังพื้นโลก

ครอบครัวนี้ช่วยกันทำอะไร ได้ดูแลรักษาพืชพรรณของตนให้เจริญงอกงาม

วันหนึ่งแม่พูดกับลูกชายว่า “ถ้าเราตายไปก็คงไม่มีใครดูแลไร่ของเรา”

“จะทำอย่างไรได้ละแม่” ลูกชายตอบ

“เจ้าจะต้องมีลูกหลานสืบตระกูลสิลูก” แม่บอก

“จะมีได้อย่างไรละแม่?” ลูกชายถาม “เรามีกันสามคนเท่านั้นเอง ข้าจะไปหาภรรยาได้ที่ไหน?”

“น้องสาวของเจ้าเป็นผู้หญิง” แม่ตอบ “แต่งงานกับหล่อนเสียจะได้มีลูกด้วยกัน” ลูกชายไม่เห็นด้วยกับคำแนะนำของแม่ แต่แม่ก็พูดถึงเรื่องนี้อยู่เรื่อย “ถ้าไม่ทำเช่นนั้นก็ต้องตายไปโดยไม่มีใครสืบตระกูล และจะไม่มีใครรับช่วงงานที่เราทำไว้ เจ้าจะมีลูกได้ก็จากน้องสาวของเจ้าคนเดียวเท่านั้น เอละ ไปอยู่กินกับหล่อนเสีย”

ลูกชายต้องยอมจำนน น้องสาวของเขายินยอมพร้อมใจอยู่กินกับเขาและในไม่ช้าก็ตั้งครรภ์

วันหนึ่งน้องสาวไปพบตัวประหลาดคล้ายกับมนุษย์ เป็นแต่ว่ามีขนขึ้นทั่วตัว ที่แรกหล่อนกลัวมาก แต่ตัวประหลาดนั้นพูดดี ๆ กับหล่อน ทั้งสองจึงคบหาเป็นเพื่อนกัน วันหนึ่งหล่อนเอามีดโกนของสามีไปโกนขนให้ตัวประหลาดนี้จนเกลี้ยง มันจึงดูเหมือนมนุษย์ ชื่อว่าเอเบ็งกา แปลว่า ผู้เริ่มต้น

เอเบ็งกาใช้คาถาอาคมกับหญิงผู้นี้ ดังนั้นเมื่อหล่อนคลอดลูก ลูกของหล่อนก็นำเอาเวทมนต์คาถามาสู่โลกมนุษย์ด้วย เด็กคนนี้เติบโตขึ้นด้วยคาถาอาคมของเอเบ็งกา เขาได้ฝึกฝนวิชานี้จากเอเบ็งกาและนำความชั่วร้ายกับความเศร้าโศกมาสู่มวลมนุษย์

ต่อมาพี่ชายกับน้องสาวมีลูกด้วยกันอีกหลายคน โลกจึงได้มีมนุษย์อาศัยอยู่ แต่ความชั่วร้ายและเวทมนต์คาถาก็มีมาในโลกด้วยจนถึงปัจจุบันนี้

ท้องฟ้ามีตัวประหลาดสองตัวชื่อลิบันจากับชองโกช่วยค่าไว้ ลิบันจาใช้เสาใหญ่ค่าห้องฟ้าทางตะวันออก ส่วนชองโกอยู่ทางตะวันตก เมื่อใดที่ตัวประหลาดทั้งสองนี้เหนื่อยหมดเรี่ยวแรง ฟ้าจะต้องถล่มลงมาและมนุษย์จะกลายเป็นสัตว์เลื้อยคลานหมด

- "How the Earth Was Peopled"⁵

เรื่องที่ 2. กำเนิดพวกซุ

ตำนานของเราเล่าว่ามนุษย์คนแรกโผล่ขึ้นจากดินใจกลางที่ราบใหญ่เมื่อหลายร้อยหรืออาจจะหลายพันปีมาแล้ว เรื่องมีว่าเข้าวันหนึ่งนานมาแล้วชายคนหนึ่งโผล่ขึ้นมาจากพื้นดินโดยหันหน้าไปทางดวงอาทิตย์ เห็นแต่ศีรษะเท่านั้น ส่วนที่เหลือยังไม่เป็นรูปเป็นร่าง ชายคนนั้นมองไปรอบ ๆ แต่ไม่เห็นภูเขา แม่น้ำหรือป่าไม้เลย ไม่มีสิ่งใดนอกจากโคลนเหลวเพราะตอนนั้นโลกเองก็เพิ่งกำเนิดเหมือนกัน ชายคนนี้ดึงตัวเองขึ้นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งตัวของเขาหลุดออกมาจากโคลนเหลว ในที่สุดก็ยืนขึ้นบนพื้นดินซึ่งยังไม่แข็งตัวได้ ก้าวแรก ๆ ของเขาจึงโง่งงและเขื่องช้า แต่ดวงอาทิตย์ส่องแสงลงมาและชายคนนี้ก็หันหน้าไปทางดวงอาทิตย์ตลอดเวลา เมื่อถึงเวลาอันควรแสงอาทิตย์ก็ทำให้ผิวหน้าของดินกระด้างและเพิ่มกำลังให้ชายคนนี้ ทำให้เขากระโดดโลดเต้นไปได้อย่างอิสระและเบิกบานใจ ซาติลาโกตาถือกำเนิดมาจากมนุษย์ผู้นี้ และเท่าที่เราทราบชนในชาติเราเกิดและตายในที่ราบนี้และไม่มีใครมายื้อแย่งที่ราบแห่งนี้ไปจากเรา จนกระทั่งชาวยุโรปมาถึง ดังนั้นพวกลาโกตาจึงถือว่าที่ราบอันกว้างใหญ่นี้เป็นสิทธิของตน เราเป็นสมบัติของแผ่นดินนี้และแผ่นดินนี้เป็นสมบัติของเรา

"Sioux Genesis"⁶

เรื่อง "โลกมีมนุษย์อาศัยอยู่ได้อย่างไร" ไม่ได้บรรยายสถานที่ที่เหตุการณ์เกิดขึ้นไว้อย่างชัดเจน แต่คงเป็นที่ยอมรับกันในบรรดาชนเผ่าอะบอริจินส์ว่าสถานที่นั้นคือที่ที่พวกตนพำนักอยู่ และชนเผ่านี้คงจะเชื่อเรื่องที่เล่าอย่างแน่นแฟ้น เรื่อง "กำเนิดพวกซุ" บรรยายไว้แต่เพียงว่าสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์เป็นใจกลางที่ราบใหญ่ซึ่งชนเผ่าซุก็คงจะรู้กันเองว่าเป็นที่ราบแห่งไหน ทั้งสองเรื่องนี้ต่างกับเรื่องการสร้างโลกสร้างมนุษย์ในคัมภีร์ไบเบิลซึ่งระบุไว้ว่าสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์คืออุทยานแห่งเอ็ดเด็น

⁵Susan Feldman. ed. and introd. *African Myths and Tales*. New York: Dell Publishing Co., Inc., 1963, pp. 36-39

⁶Frederick W. Turner III, ed. *The Portable North American Indian Reader*. Middlesex: Penguin Books, 1977. pp. 125-26.

5. Legend

Literature of the World กับ *The Short Story: An Introduction* ได้ให้คำอธิบายคำว่า legend ไว้ซึ่งพอประมวลได้ว่า legend เป็นเรื่องเกี่ยวกับวีรกรรมหรืออิภินิหารต่าง ๆ ของวีรบุรุษ หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของนักบุญ (saint) ซึ่งเชื่อว่าเกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์ของชนชาตินั้น ๆ แม้จะไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ยืนยันก็ตาม เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาจะเป็น legend ได้ก็ต้องเล่าแล้วเล่าอีกนับด้วยพัน ๆ ครั้งจนกระทั่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของชนชาตินั้น ๆ legend บางเรื่องมีเค้ามูลมาจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เหมือนกัน ดังเช่นเรื่องสงครามเมืองทรอยที่โฮเมอร์เล่า แม้จะมีใช้ประวัติศาสตร์ในความหมายของเรา แต่ก็เคยมีสงครามเมืองทรอยมาแล้วจริง ๆ

ในที่นี้จะนำ legend ของกรีกมาเล่าเป็นตัวอย่างสักเรื่องหนึ่ง แล้วพิจารณาดูว่าสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กล่าวไว้ในคำอธิบายข้างต้นหรือไม่

เรื่องชนแกะทองคำ

ในสมัยโบราณกษัตริย์อะซามัสกับพระนางเนเฟลีครองราชอาณาจักรหนึ่งในแคว้นเรส-สาลี ทรงมีโอรสและธิดาอย่างละองค์ ต่อมาอะซามัสเบื่อหน่ายมเหสี ทรงขับไล่นางไปและได้มเหสีใหม่ พระนางเนเฟลีทรงกลัวว่าอันตรายจะเกิดแก่โอรสและธิดาด้วยน้ำมือของมารดาเลี้ยง จึงหาทางขโมยโอรสและธิดาไป เมอร์คิวรีได้ช่วยเหลือโดยประทานแกะขนทองคำแก่พระนาง โอรสกับธิดาได้ขึ้นหลังแกะ เชื่อว่ามันจะนำเด็กทั้งสองไปสู่ที่ปลอดภัยได้ แกะขนทองคำนำเด็กทั้งสองเหาะไปทางทิศตะวันออก จนกระทั่งขณะที่เหาะข้ามท้องแคบที่แบ่งทวีปยุโรปกับทวีปเอเชียออกจากกัน พระธิดานามว่าเฮลเลก็หล่นจากหลังแกะลงทะเลไป ช่องแคบนั้นจึงได้ชื่อว่าเฮลเลสปอนต์ ปัจจุบันนี้คือช่องแคบดาร์เดเนลส์ แกะเหาะต่อไปไม่หยุดจนมาถึงอาณาจักรคอลคิสบนฝั่งตะวันออกของทะเลดำ ก็ปล่อยพระโอรสนามว่าฟริกซุสลง อาเอเตสกษัตริย์แห่งราชอาณาจักรนี้ทรงให้การต้อนรับอย่างดี ฟริกซุสได้ฆ่าแกะบูชาเทพเจ้าจูปีเตอร์ ถวายชนแกะทองคำแต่อาเอเตสซึ่งได้ทรงนำไปเก็บไว้ในสุ่มทุมอันศักดิ์สิทธิ์ให้มังกรซึ่งไม่เคยหลับคอยเฝ้า

มีอีกราชอาณาจักรหนึ่งในแคว้นเรสสาที่อยู่ติดกับราชอาณาจักรของกษัตริย์อะซามัส และพระญาติของกษัตริย์อะซามัสเองครอบครองอยู่ทรงพระนามว่าอาเอสัน ต่อมากษัตริย์อาเอสันทรงเบื่อหน่ายราชกิจ มอบมงกุฎให้พี่เลี้ยงสอนชู้ โดยมีข้อแม้ว่าเมื่อเจสันโอรสของพระ

องค์เจริญวัยแล้ว ก็ให้มอบมงกุฎนี้แก่เจสัน เมื่อเจสันมาขอมงกุฎคืน พีเลียสก็แสวงทำเป็นเต็มพระทัยที่จะมอบให้ แต่ในเวลาเดียวกันก็ป้ายเปียงโดยแนะนำว่าเจสันควรจะไปผจญภัยหาขนแกะทองคำมาก่อน ขนแกะทองคำนั้นอยู่ในราชอาณาจักรคอลคิส และพีเลียสย้าว่าเป็นสมบัติอันชอบธรรมของราชวงศ์ เจสันพอใจในความคิดนี้จึงเตรียมการไปหาขนแกะทองคำ ในสมัยนั้นเรือที่ชาวกรีกใช้มีแต่เรือขุดลำเล็ก ๆ ดังนั้นเมื่อเจสันจ้างอาร์กุสให้ต่อเรือลำใหญ่โดยสารได้ถึง 50 คนก็ถือกันวามหิมาทีเดียว เมื่อต่อเสร็จแล้วเรือลำนี้ก็ได้อชื่อว่าอาร์โกตามชื่อของช่าง เจสันชักชวนชายหนุ่มชาวกรีกที่ชอบผจญภัยได้มากมาย ในจำนวนนี้มีเฮอร์คิวลิส เรเชอุส ออร์ฟิอุส และเนสเตอร์รวมอยู่ด้วย คนเหล่านี้มีสัญญาว่าอาร์โกนอตตามชื่อเรือนั่นเอง

เรืออาร์โกออกจากท่ามาแวะที่เกาะเล็มนอส ข้ามไปยังมีเซีย แล้วเดินทางต่อไปถึงเธรศที่เธรศพวกอาร์โกนอตได้พบพีเนียสและได้รับคำแนะนำว่าจะเดินทางต่อไปอย่างไร ปรากฏว่าทางเข้าทะเลเอฟีนิถูกเกาะหินเล็ก ๆ สองเกาะซึ่งลอยอยู่เหนือน้ำขวางไว้ เกาะทั้งสองนี้จะลอยมาชนกันเป็นครั้งคราวทำให้วัตถุที่ผ่านเข้าไปในตอนนั้นย่อยยับเป็นผุยผงได้ เกาะทั้งสองนี้มีชื่อว่าซิมเพลกาเดสหรือเกาะกระทบกัน พีเนียสแนะนำว่าจะแล่นเรือผ่านเกาะทั้งสองนี้ด้วยวิธีใดเมื่อพวกอาร์โกนอตไปถึงเกาะนี้ก็ปล่อยนกเขาตัวหนึ่งให้บินผ่านช่องนี้ไป ปรากฏว่ามันผ่านไปได้อย่างปลอดภัย เพียงแต่ขนหางหลุดไปบ้างเท่านั้น เจสันกับพวกฉวยโอกาสที่เกาะลอยออกจากกันกรรเชียงเรืออย่างสุดแรงเกิดและผ่านไปได้อย่างปลอดภัย เพียงแต่หางเสือเรือเสียหายเล็กน้อยเท่านั้น ต่อจากนั้นจึงแล่นเรือเลียบฝั่งไปจนถึงด้านตะวันออกของทะเลนี้และขึ้นบกที่อาณาจักรคอลคิส

เจสันได้ทูลอาเอเตสถึงเหตุที่เดินทางมา และอาเอเตสก็พอพระทัยที่จะประทานขนแกะทองคำแก่เจสันถ้าเขาสามารถนำวัวที่หายใจเป็นไฟและมีตีนเป็นทองเหลืองสองตัวไปเทียมแอกกับหว่านพื้นมังกรที่แคดมุสฆ่าเสียได้ พื้นมังกรนี้เมื่อถูกหว่านลงถึงดินจะกลายเป็นกองทหารจับอาวุธเข้าเช่นฆ่าผู้ที่หว่านมัน เจสันยอมรับเงื่อนไขทั้งสองนี้และทั้งสองฝ่ายก็ได้กำหนดเวลาที่เจสันจะได้ปฏิบัติภารกิจดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ก่อนจะไปปฏิบัติงานเสี่ยงอันตรายนี้ เขาได้ปรึกษาเรื่องนี้กับเมเดียธิดาของอาเอเตส เขาสัญญาว่าจะอภิเษกสมรสกับนาง และขณะที่ยืนอยู่หน้าแท่นบูชาของเฮคต ก็ขอให้เทพธิดาองค์นี้ทรงเป็นสักขีพยานด้วย เมเดียยินยอม และด้วยความช่วยเหลือของนางเพราะนางเป็นแม่มด เจสันก็ได้ศึกษาคาถาอาคมและวิธีการที่จะใช้ป้องกันอันตรายจากวัวที่หายใจเป็นไฟรวมทั้งอาวุธของพวกทหารพื้นมังกรจากนาง

เมื่อถึงวันกำหนด ประชาชนก็พากันมาชุมนุมกันที่สุ่มทุมแห่งมาร์ส อาเอเตสประทับ

บนบัลลังก์ คนทั้งหลายยืนอยู่ตามเชิงเขา วัวตีนทองเหลืองกระโจนเข้ามา หายใจออกมาเป็นไฟ ทำให้พืชพรรณตามทางที่มันผ่านเหี่ยวเฉาไป เสียงหายใจของมันเหมือนเสียงเตาไฟขนาดยักษ์ และควันพุ่งขึ้นเหมือนเมื่อเราเอาน้ำราดลงบนปูนขาว เจสันก้าวเข้าไปหามันอย่างกล้าหาญ สหายของเขาตัวสั่นกลัวแทนเขา แต่ถึงแม้มันจะดุสักแค่ไหน เจสันก็ใช้เสียงของเขาระงับความดุของมันได้ เขาเอามือลูบคอมันและเอาแอกครอบลงบนคอมัน แล้วให้มันลากไถไป ชาวเมืองคอลคิสตะลึงและพวกกรีกโห่ร้องด้วยความยินดี ต่อจากนั้นเจสันก็หว่านพินมังกรแล้วไถกลับ ในไม่ช้าพวกทหารถืออาวุธครบมือก็ผุดขึ้นมาจากดิน ยังไม่ทันพินผิวหน้าดินก็ควงอาวุธดาหน้าเข้ามาหาเจสัน พวกกรีกก็ตกใจจนตัวสั่นอีกครั้งหนึ่ง แม้กระทั่งเมเดียซึ่งสอนคาถาอาคมแก่เจสันและบอกไว้ว่าจะใช้บทไหนเมื่อไรก็ตกใจจนหน้าซีดเผือด เจสันพยายามใช้ดาบและโล่ป้องกันตัวจนเห็นว่าจะไม่ไหวเพราะศัตรูมีจำนวนมากนัก จึงหยิบหินได้ก้อนหนึ่งขว้างเข้าไปในหมู่ทหารเหล่านั้น มันก็เลยหันหน้าเข้าประชิดประหารกันเอง ในไม่ช้าก็ไม่เหลือพินมังกรที่มีชีวิตอยู่เลย พวกกรีกเข้ามาออกดีวีรบรูษของตน

สิ่งที่จะต้องทำมีอยู่อีกอย่างหนึ่ง คือกล่อมมังกรให้หลับโดยเอาน้ำยาที่เมเดียผสมให้พรมที่ตัวมังกรสองสามหยด พอได้กลิ่นยาก็ค่อยคลายความดุร้ายลง ยืนนิ่งอยู่ครู่หนึ่ง แล้วหลับตาซึ่งไม่เคยหลับและเอนตัวลงนอนหลับสนิท เจสันฉวยขนแกะทองคำได้ก็พาพรรคพวกกับเมเดียหนีไปลงเรือก่อนที่อาเอเตสจะขัดขวางได้ทัน แล้วเดินทางกลับเรตสาลี เจสันนำขนแกะทองคำไปถวายพิเลียสและถวายเรืออาร์โกแดเนปจูน เราไม่ทราบว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นแก่ขนแกะทองคำบ้างหลังจากนั้น

The Golden Fleece⁷

เรื่อง “ขนแกะทองคำ” เป็นวีรกรรมของเจสัน จะเห็นได้ว่าประกอบด้วยอิทธิปาฏิหาริย์ต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ได้อธิบายไว้

ที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าแม้รูปแบบเหล่านี้จะมีองค์ประกอบอย่างที่มีในเรื่องสั้นก็ตาม แต่จะเรียกรูปแบบดังกล่าวว่าเรื่องสั้นตามความหมายของเราไม่ได้อยู่นั่นเอง ทั้งนี้เป็นเพราะมีลักษณะและข้อจำกัดบางประการต่างกันอยู่ดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้นของภาคผนวกนี้ ถ้าจะสรุปเสียอีกครั้งหนึ่งก็จะเป็นดังนี้

---

⁷ Thomas Bulfinch. *Bulfinch's Mythology*. New York. Collier Books. 1967. pp. 131-33

1. นิทาน เป็นเรื่องเล่าที่สั้นมาก ตัวละครมักเป็นสัตว์ล้วน แต่ที่เป็นมนุษย์กับสัตว์ หรือ มนุษย์ล้วนก็มีบ้าง มุ่งให้เกิดคติสอนใจซึ่งอาจแฝงอยู่ในเรื่องหรือกล่าวไว้อย่างชัดเจนตอนท้ายเรื่อง รูปแบบเรื่องเล่าประเภทนี้นอกจากนิทานอีสปแล้วยังมีของ La Fontaine (ฝรั่งเศส) John Gay (อังกฤษ) Lessing (เยอรมัน) และ Ivan Krylov (รัสเซีย)

2. เทพนิยาย เป็นเรื่องเล่าที่อาจมีความยาวขนาดเดียวกับเรื่องสั้น มักมีตัวละครที่มีอำนาจวิเศษ ตัวละครมักไม่มีใครมีชื่อเฉพาะ และมักเป็นประเภท stock characters เทพนิยายมักจบลงด้วยความสุข เทพนิยายจะมีอยู่ทุกชาติทุกภาษา แต่ที่มีชื่อเสียงมาก ได้แก่ เทพนิยายของกริมม์ (เยอรมัน) และ เทพนิยายของฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์สัน (เดนมาร์ก) ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยแล้ว

3. ชาดก เป็นเรื่องการเสวยพระชาติของพระพุทธเจ้าโดยเฉพาะ แม้จะมีลักษณะคล้ายนิทาน มีผู้แปลชาดกเป็นภาษาไทยแล้วมากมาย แต่ปรากฏว่าไม่สู้แพร่หลายนัก

4. Myth เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างโลกสร้างมนุษย์ มักมีเทพเจ้าเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย (เช่นในเรื่องการสร้างโลกในคัมภีร์ไบเบิลซึ่งมีพระผู้เป็นเจ้าเป็นผู้ทรงสร้าง) แต่สองเรื่องที่ยกมาเป็นตัวอย่างไม่มีเทพเจ้า ชนเผ่าต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกาหรือพวกอินเดียนแดงในทวีปอเมริกาเหนือมักเล่าเรื่องกำเนิดของมนุษย์ต่าง ๆ กันไปตามความเชื่อของตน เช่น อินเดียนแดงเผ่ากีโอวาเชื่อว่ามนุษย์คนแรกเกิดในโพรงไม้ ดังนี้ เป็นต้น

5. Legend เป็นเรื่องเกี่ยวกับอภินิหารของวีรบุรุษดังเรื่อง “ชนแกะทองคำ” ที่เราได้อ่านมาแล้ว George Kearns ยังกล่าวไว้ด้วยว่าแม้เหตุการณ์ที่เจือปนด้วยอภินิหารของบุคคลในประวัติศาสตร์ เช่น เรื่องของยอร์ช วอชิงตันและอับราฮัม ลิงคอล์นก็เป็น legend ได้ พิจารณาจากคำอธิบายนี้ เรื่อง “ขอมดำดิน” อันแสดงถึงอภินิหารของพระร่วงเจ้าผู้มีวาจาสิทธิ์ก็เป็น legend เหมือนกัน

นักวิชาการชาวตะวันตกยังได้จำแนกรูปแบบเรื่องเล่าในสมัยก่อน ๆ ออกไปอีกหลายรูปแบบ ได้แก่ exemplum หรือนิทานอุทาหรณ์ซึ่งพระนักเทศน์ในสมัยกลางใช้ประกอบในการแสดงธรรม fabliau อันเป็นเรื่องหยาบโลนลามกอนาจารและนิยมกันแพร่หลายในสมัยกลาง และ parable อันเป็นเรื่องแสดงคติธรรมที่มีปรากฏอยู่ในคัมภีร์ไบเบิล ดังนี้ เป็นต้น แต่รูปแบบเหล่านี้อยู่ห่างตัวเราไปมากจึงมิได้นำมากล่าวโดยละเอียดในที่นี้.

ภาคผนวก ข.

ประวัติย่อของผู้ประพันธ์

Björnstjerne Björnson

เป็นนักเขียนชาวนอร์เว เกิดที่ Kuikne เมื่อ ค.ศ. 1832 มีชื่อเสียงเพราะเรื่องที่เขียนเกี่ยวกับชีวิตชนบทของนอร์เวซึ่งเขาเขียนในสมัยที่ยังเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอยู่ ได้แก่เรื่อง *Symnoeve Solbakken* (ค.ศ. 1857) และ *Arne* (ค.ศ. 1858) เขาเป็นนักวิจารณ์บทละคร และเป็นผู้อำนวยการสร้างด้วย บทละครของเขามีหลายเรื่อง เช่น *Mary Stuart in Scotland*, *King Sverre* มีบทกวีที่รวบรวมเป็นเล่มชื่อ *Poems and Lays* เขาเป็นนักชาตินิยมและสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยอย่างเคร่งครัด ได้เขียนบทกวีชื่อว่า "Yes, we love this land" ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นเพลงชาติของนอร์เว

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1903

Heinrich Böll

เป็นนักเขียนชาวเยอรมัน เกิดที่ Cologne เมื่อ ค.ศ. 1917 บิดาเป็นประติมากร เขาเริ่มทำงานในร้านจำหน่ายหนังสือแล้วได้เป็นทหารตลอดสงครามโลกครั้งที่สอง หลัง ค.ศ. 1945 เขาประกอบอาชีพหลายอย่างจนกระทั่งเป็นนักเขียนอิสระเมื่อ ค.ศ. 1951 เขาเขียนเรื่องสั้น นวนิยายและบทละครวิทยุ นวนิยายที่มีชื่อเสียงของเขามีหลายเล่ม เช่น *The Train Was on Time*, *Group Portrait with Lady*, *The End of a Mission*, *The Unguarded House*

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1972

Pearl S. Buck

เป็นนักเขียนชาวอเมริกัน ชื่อเดิมว่า Pearl Sydenstricker เกิดที่ Hillsboro ในรัฐเวอร์จิเนียตะวันตกเมื่อ ค.ศ. 1892 บิดาเป็นหมอสอนศาสนาในประเทศจีน เธอจึงใช้ชีวิตวัยเยาว์และวัยรุ่นในประเทศนั้นซึ่งเธอได้ใช้เป็นฉากของเรื่องสั้นและนวนิยายหลายเรื่อง นวนิยายที่มีชื่อเสียงได้แก่ *East Wind - West Wind*, *The Good Earth*, *Sons*, *Mother*, *A House Divided*, *Dragon Seed*

เธอได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1938

Anatole France

เป็นนักเขียนชาวฝรั่งเศส ชื่อจริงว่า Anatole Thibault เกิดที่นครปารีสเมื่อ ค.ศ. 1844 เขาเขียนทั้งบทกวี นวนิยายและบทละคร ได้รับเลือกเป็นราชบัณฑิตเมื่อ ค.ศ. 1896 งานที่สำคัญ ๆ ของเขามี *Thais, Penguin Island, The Life of Joan of Arc, The Gods Are Thirsty, The Revolt of the Angels*

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1921

Knut Hamsun

เป็นนักเขียนชาวนอร์เว ชื่อจริงว่า Knut Peterson เกิดที่ Lom เมื่อ ค.ศ. 1859 ในครอบครัวชาวนา ในวัยหนุ่มเขาประกอบอาชีพหลายอย่าง รวมทั้งไปทำงานในสหรัฐอเมริกาเป็นพนักงานขายตัวรถราง คนรีดนมและชาวประมง นวนิยายเรื่องแรกของเขาชื่อ *Hunger* (ค.ศ. 1888) ซึ่งทำให้เขามีชื่อเสียงขึ้นมาอย่างปัจจุบันทันด่วน ต่อจากนั้นมาไม่กี่ปีเขาก็เขียนเรื่องอื่น ๆ อีกหลายเรื่อง เช่น *Mysteries, Pan, Victoria, The Woman at the Pump, The Growth of the Soil*

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1920

Ernest Hemingway

เป็นนักเขียนชาวอเมริกัน เกิดที่ Oak Park รัฐอิลลินอยส์เมื่อ ค.ศ. 1899 ได้เป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ *Kansas City Star* และในสงครามโลกครั้งที่หนึ่งได้รับราชการในหน่วยพยาบาลและหน่วยราบในกองทัพอิตาลี หลังสงครามแล้วเขาได้เป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ *Toronto Star* และตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นครปารีส เขาเริ่มเขียนหนังสืออย่างจริงจังที่นั่นเอง ในระหว่างสงครามกลางเมืองสเปนและสงครามโลกครั้งที่สอง เขาได้เป็นผู้สื่อข่าวสงครามอีก เรื่องสั้นและนวนิยายของเขามีหลายเล่ม เช่น *The Sun also Rises, A Farewell to Arms, For Whom the Bell Tolls, The Old Man and the Sea*

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1954

Paul Heyse

เป็นนักเขียนชาวเยอรมัน เกิดที่นครเบอร์ลินเมื่อ ค.ศ. 1830 และได้ไปตั้งหลักแหล่งที่เมืองมิวนิก กษัตริย์แม็กซิมิเลียนที่หนึ่งแห่งบาวาเรียได้ทรงเชิญให้เขาเป็นนายกของ Munich Poets' Circle งานเขียนของเขาเป็นพวกเรียลลิสติก ที่สำคัญคือ *Treasury of German Stories, Children of the World, In Paradise, Stories of Lake Garda*

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1910 เป็นชาวเยอรมันคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้

Rudyard Kipling

เป็นนักเขียนชาวอังกฤษ เกิดที่บอมเบย์เมื่อ ค.ศ. 1865 บิดาเป็นผู้อำนวยการ Art School and Museum ที่ละฮอร์ (ปัจจุบันนี้อยู่ในปากีสถาน) เขาเริ่มทำงานด้วยการเป็นนักข่าวที่อัมริตซาร์ แล้วย้ายไปอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1889 เมื่อประสบความสำเร็จในด้านการเขียนหนังสือแล้ว เขาก็เขียนเรื่องเกี่ยวกับอินเดียและหนังสือสำหรับเด็ก งานที่สำคัญได้แก่ *Plain Tales from the Hills, Soldiers Three, The Light That Failed, The Jungle Book, Captain Courageous, Kim, Just So Stories*

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1907

Selma Lagerlöf

เป็นนักเขียนชาวสวีเดน เกิดที่ Marbacka เมื่อ ค.ศ. 1858 ในครอบครัวที่ได้รับการศึกษาดี ได้รับการศึกษาที่บ้านแล้วต่อมาจึงได้เข้าเรียนที่โรงเรียนฝึกหัดครูในนครสตอกโฮล์ม เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้ออกมาสอนที่โรงเรียนสตรีแห่งหนึ่งระหว่าง ค.ศ. 1885-95 หลังจากนั้นจึงลาออกมาเขียนหนังสือ งานเขียนของเธอมีทั้งเรื่องสั้นและนวนิยาย ที่สำคัญคือ *The Wonderful Journey of Nils Holgersson, Gösta Berling, Jerusalem, Invisible Links*

เธอได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1909

Luigi Pirandello

เป็นนักเขียนชาวอิตาลี เกิดที่ชิชิลีเมื่อ ค.ศ. 1867 ได้เป็นอาจารย์สอนวรรณคดีอิตาลีที่กรุงโรมระหว่าง ค.ศ. 1897-1922 เขาได้เขียนเรื่องสั้น นวนิยายและบทกวี แต่งงานที่เด่นของเขาคือบทละคร ได้เป็นราชบัณฑิตเมื่อ ค.ศ. 1929 บทละครที่มีชื่อเสียงที่สุดของเขาคือ *Henry IV* กับ *Six Characters in Search of an Author*

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1934

Wladyslaw Reymont

เป็นนักเขียนชาวโปแลนด์ เกิดที่โปแลนด์ภาคกลางเมื่อ ค.ศ. 1868 เคยทำงานเป็นกรรมกรรถไฟก่อนจะมาเขียนหนังสือ เขาเกิดในครอบครัวชาวนา จึงเขียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตชาวนาได้ดี งานชิ้นสำคัญของเขาคือ *The Peasant* กับ *The Promised Land*

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1924

Jean-Paul Sartre

เป็นนักเขียนชาวฝรั่งเศส เกิดที่นครปารีสเมื่อ ค.ศ. 1905 เขาได้ศึกษาวิชาปรัชญาและสอบได้คะแนนเยี่ยม ได้สอนวิชาในที่ Laon และ Le Havre ในระหว่างนั้นก็ไปสอนที่ French Institute ในนครเบอร์ลินและได้คุ้นเคยกับปรัชญาเยอรมันที่ได้รับมาจาก Kierkegaard เป็นผลให้เขามาตั้งปรัชญา existentialism ขึ้น เมื่อกลับมายังประเทศฝรั่งเศสแล้วก็ได้เขียนนวนิยายเรื่องแรกชื่อ *Nausea* ซึ่งทำให้นักวิจารณ์สนใจมาก เขาได้เขียนเรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร และความเรียงไว้หลายเรื่อง

เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1964

Rabindranath Tagore

เป็นนักเขียนชาวอินเดีย เกิดที่กัลกัตตาเมื่อ ค.ศ. 1861 ในวาระพระมหามงกุฎ ได้รับการศึกษาในทวีปยุโรป นอกจากจะเป็นนักเขียนแล้วยังเป็นนักดนตรี นักแต่งเพลง จิตรกรและนักปรัชญาด้วย ได้รับบรรดาศักดิ์ Sir เมื่อ ค.ศ. 1916 แต่สี่ปัดต่อมาเขาก็ขอลาออกจากบรรดาศักดิ์นี้เป็นการประท้วงที่อังกฤษปฏิบัติต่อชาวอินเดียอย่างรุนแรง ได้เขียนเรื่องสั้น บทละครและบทปรัชญาอันลึกซึ้งไว้มาก แต่หนังสือที่มีส่วนให้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดีเมื่อ ค.ศ. 1913 คือ *Gitanjali*